

Učená spoločnosť SAV
The Learned Society of the Slovak Academy of Sciences
c/o Fyzikálny ústav Slovenskej akadémie vied
Dúbravská cesta 9, 845 11 Bratislava

Bratislava 13.05.2014

Z á p i s n i c a

zo 7. Valného zhromaždenia Učenej spoločnosti SAV dňa 12.05.2014

Prítomní: 31 riadnych členov+18 emeritných členov, podľa prezenčných listín

Ospravedlnení: 8

Neprítomní: 54

Program:

- 1) Otvorenie Valného zhromaždenia (VZ)
- 2) Transformácia riadenia vedy a výskumu v SR a transformácia SAV (prof. RNDr. Jaromír Pastorek, DrSc., predseda SAV)
- 3) Diskusia k bodu 2)
- 4) Výročná správa o činnosti UČS za rok 2013
- 5) Informácia o činnosti Rady UČS od začiatku funkčného obdobia a plánovaných aktivitách pre rok 2014.
- 6) Rôzne
- 7) Prijímanie uznesení, záver

Ad 1)

Zasadnutie otvoril predseda Učenej spoločnosti SAV (ďalej UČS), prof. RNDr. Jozef Noga, DrSc., ktorý privítal prítomných členov UČS a konštatoval, že VZ je uznášania schopná, nakoľko bola prítomná nadpolovičná väčšina riadnych členov UČS. Oboznámil VZ s návrhom programu, v ktorom sa na žiadosť predsedu SAV oproti avízovanému programu vymenilo poradie prerokovaných bodov. Program VZ bol prijatý bez pripomienok, tak ako je uvedené vyššie. Prof. Noga vzápätí vyzval predsedu SAV, prof. Jaromíra Pastoreka, aby oboznámil VZ o aktuálnom stave transformačného procesu v oblasti riadenia vedy v SR a SAV.

Ad 2)

Prof. Pastorek vo svojom príspevku stručne informoval o dôvodoch a spôsobe pripravovanej transformácie riadenia vedy najmä so zreteľom na SAV. Uviedol, že na rozdiel od predchádzajúcich úprav, súvisiace legislatívne zmeny pripravujú od začiatku profesionálni právnici.

V úvode citoval zo stanoviska Rady UČS, že „administratívna reštrukturalizácia SAV a riadenia výskumu v SR sama osebe nemá zmysel, ak súčasne nebudú realizované účinné opatrenia na reálne zvýšenie kvality a opatrenia motivujúce špičkových vedcov pre realizáciu

svojich kariérnych plánov v našom výskumnom priestore.“ Stotožnil sa s týmto výrokom a zdôraznil, že pri tejto transformácii bude potrebné sa znova zamyslieť nad kritériami, prostredníctvom ktorých nastavíme podmienky tak, aby špičkoví vedci/kolektívy dostali financie. Aj keď SAV má ešte stále dominantné postavenie vo vede na Slovensku, je potrebné si ujasniť, ako uspieť aspoň v našej stredoeurópskej oblasti. Konštatoval, že napriek stúpajúcemu publikačnému výkonu a zvýšenej citovanosti, SAV v rebríčku SCIMAGO klesá, pričom jediná akadémia, ktorá si v strednej Európe uchováva svoje postavenie, je AV ČR. Je preto vskutku potrebné sa zamerať na kvalitu výstupov. Pripomenul však aj neadkvátne nízke finančné krytie v SAV. Pre porovnanie, SAV má pri 3.200 zamestnancoch rozpočet 60 mil. Eur, AV ČR má 7000 zamestnancov a rozpočet cca 440 mil. Eur (11 mld. Kč), z toho 2 mld. Kč dostávajú prostredníctvom grantových agentúr, a 1 mld. Kč získajú z podnikateľskej sféry. Cieľom transformácie je aj o zlepšenie možností získavať financie na špičkovú vedu.

V ďalšom bloku zdôraznil, že transformácia sa nezaobíde bez zlučovania súčasných inštitúcií do väčších celkov, verejno-výskumných inštitúcií (VVI), s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť pri získavaní prostriedkov na vedu a výskum v súťaživom prostredí. Uviedol, že ide o celosvetový trend, pričom spomenul niekoľko príkladov integrácie výskumných a vzdelávacích inštitúcií v zahraničí. (Fínsko, Japonsko, ...). VVI zatiaľ nie je zakotvená v našom právnom systéme a je potrebné ju zákonne definovať, aby sa odlišila od iných verejných inštitúcií špecifickým rešpektovaním výskumného zamerania. Model VVI sa bude podobáť modelu verejnej vysokej školy. Podobne ako fakulty nemajú právnu subjektivitu, ani ústavy v rámci VVI ju nebudú mať. Každý ústav však bude mať svoj vlastný podúčet a relatívne autonómne hospodárenie, riaditeľ ústavu bude mať obmedzené právomoci pri podpisovaní. VVI bude mať svoju vedeckú radu a svoj aparát. Jednotlivé oddelenia majú už v blízkej budúcnosti predložiť svoju predstavu o zložení plánovaných VVI. Zámerom je tiež zmeniť štruktúru Snemu SAV. VVI by mali nominovať silné osobnosti ako svojich zástupcov do Snemu (predpokladá sa 1 člen na každých 50 zamestnancov VVI). Zároveň je potrebné vypracovanie systematickej identifikácie a odmeny špičkových vedcov.

Ďalej informoval o tom, že predkladateľom zákona o VVI bude minister školstva. Harmonogram je zatiaľ nejasný, závisí od MŠ SR. Pri príprave súvisiacej legislatívy spolupracuje P SAV s ministerstvom školstva, s rôznymi právnymi kancelármi, ale najviac sú nápomocní zamestnanci Ústavu štátu a práva SAV. V súvislosti s prechodom inštitúcií SAV na VVI je vyvolaná i novelizácia zákona o SAV (v prípade potreby i nového zákona o SAV). Predseda SAV sa stručne zmienil o tom, že v rámci tejto novely sa navrhuje zmena odseku o UČS SAV tak, aby táto mala s celonárodnú pôsobnosť.

Prítomní členovia reagovali na prednášku predsedu SAV mnohými otázkami, na ktoré striedavo odpovedal predseda SAV, ako aj ďalší členovia Predsedníctva SAV. Diskusia pokračovala aj po odchode predsedu SAV. V závere diskusie vyzval predseda UČS plénum VZ, aby sa vyjadrilo k ku Stanovisku Rady UČS k transformácii, prípadne, aby toto stanovisko VZ prijalo za svoje. Hlasovaním VZ UČS prijalo navrhovaný text (jeden hlas proti a jeden sa zdržal, ostatní za) ako Stanovisko UČS SAV k transformácii SAV.

Ad 3)

Prof. Moczo predniesol hlavné časti Správy o činnosti UČS za rok 2013, ktorá bola vypracovaná v súčinnosti s predchádzajúcim predsedom UČS. Prítomní členovia prijali uznesenie, že UČS berie na vedomie Správu o činnosti UČS za rok 2013.

Ad 4)

Predseda UČS, prof. Noga, referoval o činnosti Rady UČS od jej zvolenia. Rada sa od zvolenia celkovo zišla 3x. Na prvom zasadnutí boli rozdelené funkcie: podpredsedom sa stal prof. Moczo, vedeckým tajomníkom prof. Samuely. Na druhom zasadnutí sa Rada venovala najmä legislatívnym možnostiam rozšírenia pôsobnosti UČS na celonárodnú úroveň a členovia Rady si vyjasňovali stanoviská ohľadne budúcej činnosti UČS. Zhodla sa, že základnou úlohou pre rok 2014 bude zabezpečiť legislatívnu zmenu, ktorá povedie k celonárodne pôsobiacej UČS a snaha o ovplynenie procesu transformácie riadenia vedy a transformácie SAV tak, aby bol sprevádzaný zvyšovaním kvality výskumu. Na rok 2014 naplánovala Rada dve riadne VZ

(jedno v jarnom a jedno v jesennom termíne), pričom jesenné VZ bude tradične spojené s výročnou večerou UčS. Rada sa tiež zhodla, že jej vlastné zasadnutia budú organizované priebežne podľa potreby. Na 3. zasadnutí predseda UčS informoval o rokovaní s predsedom SAV, týkajúcom sa zmeny definovania pôsobnosti UčS v pripravovanej novele zákona o SAV. Akonáhle bude k dispozícii legislatívne znenie, Rada bude informovať členov. Rada sa tiež venovala príprave VZ a odporúčala (už prijaté) Stanovisko UčS k transformácii, na ktorom sa konsezuálne zhodla ešte pred zasadnutím. Predseda UčS zdôraznil, že členovia UčS by mali v procese transformácie aktívne presadzovať myšlienky, ktoré by viedli k žiaducej kvalite. Rada UčS má v úmysle vytvoriť stále skupiny, ktoré by sa aktívne zapájali do pripomienkovania zákonov v súvislosti s transformáciou SAV a riadenia výskumu vo všeobecnosti. Rada UčS uvíta ochotu spolupracovať na tomto procese, ako aj na témach, ktoré sa priamo dotýkajú kvality vedy na SR a hľadanie spôsobu, ako podporiť vedeckú špičku na SR.

Ad 7)

V bode Rôzne nezazneli žiadne príspevky.

Ad 8)

Okrem prijatia „Stanoviska“ (bod 2) boli v závere zasadania hlasovaním jednomyseľne prijaté nasledovné uznesenia:

1. Valné zhromaždenie berie na vedomie Správu o činnosti UčS SAV za rok 2013.
2. Učená spoločnosť SAV žiada predsedu SAV, aby na prvom valnom zhromaždení UčS v roku predniesol správu o činnosti a riadení SAV, ktorá bude výhradne zameraná na špičkový výskum v SAV, priority výskumu a ich financovanie.
3. VZ žiada predsedu UčS, aby informoval predsedu SAV o poznámkach a pripomienkach od členov UčS k jeho prezentácii, ktoré zazneli po jeho odchode z organizačných dôvodov.

Po prijatí uznesení predseda UčS poďakoval prítomným členom UčS SAV za hojnú účasť a ukončil VZ.

Prof. RNDr. Jozef Noga, DrSc.
predseda UčS SAV

Zapísala: Mgr. Lucia Kuchtová